Dnešní den patří česneku

19.04.2026

Česnek je nepostradatelnou součástí mnoha kuchyní. Některými lidmi je oblíbený, jiní se mu zdaleka vyhýbají. V Americe se koná každoročně v červenci Girloy Garlic Festival, kde můžete ochutnat kromě všemožných specialit i proslulou česnekovou zmrzlinu. Jak ale uvádějí pořadatelé, nikdo si pro ni nepřijde 2x. U nás se každoročně pořádají slavnosti česnek v Buchlovicích.

Česnek je oblíbený v lidovém lékařství a řada majitelů psů ho používá jako přírodní odčervovací prostředek.

Jaké jsou tedy jeho účinky?

Česnek obsahuje sirnou sloučeninu allicin. Tato látka se uvolňuje z buněk česneku při mechanickém poškození. Obecně česnek u lidí působí jako prebiotikum – podporuje růst přirozené střevní mikroflóry, a tím může pomoci v boji se střevními infekcemi. Podle některých studiích česnek pomohl při léčbě infekcí giardiemi (střevní prvoci) u dětí. V laboratorních podmínkách a na zvířecích modelech byl určitý antiparazitární efekt potvrzen, spolehlivé klinické studie u lidí s potvrzením účinku ale chybí.

U psů, koček ale i králíků je navíc prokázaná toxicita česneku. Allicin způsobuje podráždění zažívacího traktu a hemolytickou anémii, to znamená rozpad červených krvinek. Samozřejmě záleží na podaném množství, formě zpracování česneku (nejenbezpečnější je rozemletý sušený česnek, protože obsahuje vysokou koncentraci allicinu) frekvenci podávání, hmotnosti a individuální citlivosti zvířete. U některých jedinců se nic nestane, u jiných dojde k vážným zdravotním komplikacím. Nebezpečné je podání jednorázové vysoké dávky stejně jako pravidelné podávání malých dávek. Mezi citlivější psí plemena patří

akita inu a shiba inu.

Kočky jsou k otravě česnekem mnohem náchylnější než psi. Podobně jako klasický kuchyňský česnek může otravu způsobit česnek medvědí, cibule, pažitka nebo pórek. Uvádí se, že česnek je asi 5x toxičtější než cibule. Toxicitu nesnižuje kuchyňská úprava, je tedy stejně nebezpečný v syrovém stavu jako sušený nebo tepelně upravený.

Otravy jsou popsány také u hospodářských zvířat. I když se zdá, že ovce a kozy jsou více odolné než prasata a skot. U přežvýkavců se popisuje vznik tolerance k česneku, pokud se množství v krmivu zvyšuje postupně a po malých dávkách.

Příznaky otravy česnekem a jím způsobené anémie zahrnují:

- Zvracení a průjem
- Bolesti břicha a nechutenství
- Zrychlený dech a tep
- Letargii a celkovou slabost
- Bledé sliznice
- Oranžovou až tmavě červenou moč

Příznaky se nemusí projevit bezprostředně po požití, ale až za několik dní.

Léčba

Záleží na závažnosti zdravotního stavu a stupni anémie. Transfuze plné krve je nezbytná u pacientů s výraznou ztrátou červených krvinek. Pacient musí být často hospitalizovaný, další terapie je podpůrná a zahrnuje oxygenoterapii, infuzní terapii a dekontaminaci zažívacího traktu. Vyvolání zvracení má smysl bezprostředně po požití. Živočišné uhlí je možné podat také, ale jeho účinek proti vstřebávání allicinu je neznámý.

Obecně tedy česnek nelze doporučit a před jeho používáním varujeme. Navíc jeho účinky proti parazitům jsou opravdu minimální a určitě je rozumnější sáhnout po účinném odčervovacím prostředku, pokud to váš mazlíček potřebuje.